

# MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA

KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN KOEKAIVAUS  
Johanna Seppä 2002



MUSEOVIRASTO

## SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTOTIETOJA	3
PERUSKARTTAOTE	4
1. JOHDANTO	5
2. SIJAINTI JA MAASTO	5
3. KOEKUOPITUS	5
4. JOHTOPÄÄTÖKSET	6
NEGATIIVILUETTELO	7
DIALUETTELO	7
KUVATAULUT	8
KARTAT	10

**ARKISTOTIETOJA**

Kohde MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA

Mj-tyyppi Löytöpaikat - irtolöytöpaikat

Luokka

Ajoitus kivikausi

Lukumäärä 2

Peruskartta 2044 12 KAUKALAMPI

Koordinaatit Jussilan löytöpaikka p=6732 124, i=3412 006; x=6731 848, y=2575 909; z= n.  
72 m mpy (Huom! Jussila ilmoittaa kertomuksessaan korkeudeksi 77,5 m mpy)

**Omistajatiedot**

Kylä Kaukalampi

Tila 505-404-6-80 Räihän pelto

Omistaja Virolainen Tiina

Osoite Pohjoinen pikatie 24, 04920 Saarentaus

**Arkistotiedot**

Aiemmat tutkimukset 1885 irtolöytö KM 2452:59 tasatalta  
Timo Jussila 2002 inventointi

Aiemmat löydöt KM 2452:59 tasatalta  
KM 33122 hiotun kiviesineen katkelma

**Koekaivaus 2002**

Aika 1.-2.8.2002

Karttaotteet peruskartta 2044 12 KAUKALAMPI 1:20 000

Löydöt KM 33610 hioimen katkelma

Negatiivit 124790-124793

Diat 50340-50342

## PERUSKARTTAOTE

2576000



6732000

Ote peruskartasta 2044 12 KAUKALAMPI 1:20 000

Koekuopitusalue merkitty punaisella

Eteläinen äärikoordinaatti p=6732 127, i=3411 991; x=6731 851, y=2575 894

Pohjoinen äärikoordinaatti p=6732 220, i=3412 004; x=6731 944, y=2575 903, z= n. 72

## 1. JOHDANTO

Mäntsälässä tutkittiin useita kohteita Kerava-Lahti oikoradan rakentamisen takia. Ennen rakennustöitä Timo Jussila Mikrolahti oy:stä oli inventoinut ratalinjan esihistorialliset muinaisjäännökset (Ks. Inventointikertomus arkeologian osaston top. ark.: Kerava-Lahti oikoratalinjan muinaisjäännösinventointi keväällä 2002). Mäntsälän kunnan alueella tutkimuksia suoritettiin viidessä kohteessa, joista kaikista on erilliset tutkimuskertomukset (Mv ao top ark). Kohteet ovat:

- Mäntsälä Pukinkallio: kivikautisen asuinpaikan kaivaus
- Mäntsälä Mikkola: kivikautisen asuinpaikan koekaivaus
- Mäntsälä Jokiranta: kivikautisen löytöpaikan koekaivaus
- Mäntsälä Vatinnummennitty: kvartsilouhoksen tarkastus
- Mäntsälä Hunttijärvi: kivikautisen kvartsilouhoksen koekaivaus ja kartoitus

Tutkimusten rahoituksesta vastasi Ratahallintokeskus muinaismuistolain 15 §:n perusteella. Tutkimusten kokonaiskustannukset olivat 30910 €. Maastotyöt suoritettiin neljän viikon aikana 22.7. – 18.8.2002. Kaivausjohtajana toimi FM Johanna Seppä ja apulaistutkijana Huk Mikael A. Manninen Museovirastosta. Kaivajat olivat arkeologian opiskelijoita.

Jokirannan löytöpaikalta oli löytynyt ratalinjan tarkastuksen yhteydessä kiviesineen katkelma KM 33122, sekä jostain lähistön pellostä irtolöytönä tasatalta KM 2452:59. Koekaivauksella pyrittiin selvittämään, onko ratalinjan kohdalla pellonmuokkauksesta säilynyttä kivikautista asuinpaikkaa.

## 2. SIJAINTI JA MAASTO

Jokirannan löytöpaikka sijaitsee Mäntsälänjoen laaksossa Kaukalammen eteläpuolella. Maasto on viljeltyä peltoa. Löytöpaikan kohdalla on 72,5 m korkeuskäyrän muodostama pohjoiseen kohti jokea suuntautuva pieni niemeke. Ratalinja halkaisee niemekkeen kiertäessään Kaukalammen itäpuolelta. Ratalinjan keskilinja ja rata-alueen reunat oli merkitty maastoon, paaluväli 65650-65750. Myös Mäntsälänjoen ylittävän Uitavantien linjaus muuttuu. Maaperä on savea. Jussilan mukaan Kaukalampi on muodostanut muinaisjärven 70 m mpy korkeudella.

## 3. KOEKUOPITUS

Jussilan ilmoittamalle löytöpaikalle vedettiin etelä-pohjoissuuntainen peruslinja rata-alueen poikki (0 gon). Linja ulottui Uitavantien molemmille puolille ”niemekkeen” suuntaisesti pellon korkeimmalle kohdalle. Linjalle avattiin 8 koekuoppaa (1x1 m), joista 6 tien eteläpuolelle ja 2 pohjoispuolelle. Kuopat sijaitsivat 10 m välein.

Koekuopituksen äärikoordinaatit:

Eteläinen p=6732 127, i=3411 991; x=6731 851, y=2575 894  
 Pohjoinen p=6732 220, i=3412 004; x=6731 944, y=2575 903, z= n. 72

Mitattu GPS-paikantimella. Peruskartan mukaan Vanhan Lahdentien länsipuolella lähellä Lukon risteystä olisi pitänyt olla korkeuskiintopiste. Sitä ei löytynyt, joten kaivauspaikan korkeus on arvioitu peruskartasta. Koekuoppia ei ole vaaittu.

Kuopat kaivettiin lapiolla kovaan saveen. Löydöt olivat historiallisen ajan posliinia ja lasia. N. 30 cm paksuisen kyntökerroksen raja erottui selvästi tien pohjoispuolella. Kyntökerroksen alla oli vaaleaa hiesua. Koekuopassa 420/700 havaittiin kyntökerroksen alainen hiilipitoinen likamaaläikkä ja punertavaa (palanutta?) savea. Hiilipitoisen alueen halkaisija oli parikymmentä cm ja paksuus 10 cm. Kerros sisälsi myös runsaasti kasvijäänteitä kuin kynnön jäljiltä. Ainoa esihistoriaan mahdollisesti liittyvä löytö oli koekuopasta 430/700 löytynyt hioimen katkelma KM 33610:1.

#### 4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Koska ratalinjalta ei löytynyt edes sekoittuneesta kyntökerroksesta kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia merkkejä, esimerkiksi kvartsi-iskoksia ei ollut löytynyt inventoinnin yhteydessäkään, koekuopitusta ei jatkettu alemmas jokilaaksoon. Jos alueella on asuinpaikka, se ei ilmeisestikään sijaitse ratalinjan kohdalla. Ympäröivän alueen pintapoimintaa ei ollut mahdollista suorittaa tässä yhteydessä. Kohde on toistaiseksi luokiteltava irtolöytöpaikaksi.

Helsingissä 7.3.2003



FM Johanna Seppä

**NEGATIIVILUETTELO MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA**

Kuv. J. Seppä 2002

124790 Yleiskuva. Peruslinja etelään rata-alueen poikki.

124791 Yleiskuva. Peruslinja pohjoiseen.

124792 Koekuoppa 420/700. Länsiprofiili. Hiilikerros kyntökerroksen alarajassa.

124793 Koekuoppa 420/700. Länsiprofiili. Hiilikerros kyntökerroksen alarajassa.

**DIALUETTELO MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA**

Kuv. J. Seppä 2002

50340 Yleiskuva. Peruslinja etelään rata-alueen poikki.

50341 Yleiskuva. Peruslinja pohjoiseen.

50342 Koekuoppa 420/700. Länsiprofiili. Hiilikerros kyntökerroksen alarajassa.

MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA  
J. Seppä 2002



f 124790  
Yleiskuva. Peruslinja etelään rata-alueen poikki.



f 124791  
Yleiskuva. Peruslinja pohjoiseen.

Kuv. J. Seppä 2002



MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA  
J. Seppä 2002

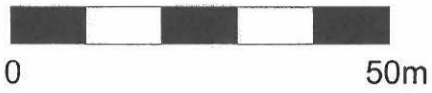


f 124793  
Koekuoppa 420/700. Länsiprofiili. Hiilikerros kyntökerroksen alarajassa.

**MÄNTSÄLÄ JOKIRANTA**  
**J. Seppä 2002**

Yleiskartta 1:1000  
 Piirt. M. A. Manninen  
 Korkeudet m mpy

Pohja: Suunnitelmapaketti 1:4000/Ratahallintokeskus 1997



-  rata-alueen raja
-  uusi tielinja
-  koekuoppa, josta löytöjä
-  löydötön koekuoppa

